

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. W.

przeciwko Gminie C.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powódka J.W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 marca 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 3 września 2014 r., którym oddalono powództwo przeciwko Gminie C. o zapłatę kwoty 300.000 zł z tytułu obniżenia wartości nieruchomości na skutek uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego (art. 36 ust. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym).

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona

interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powódka oparła wnioski na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Skarżąca podniosła, że wykładni Sądu Najwyższego wymaga art. 37 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie pojęcia „faktyczny sposób korzystania z nieruchomości” samodzielnie i w związku z art. 154 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Przytoczyła ponadto kilka orzeczeń sądów administracyjnych. Tak umotywowana przyczyna nie uzasadnia przyjęcia skargi. Po pierwsze kognicja Sądu Najwyższego nie obejmuje rozstrzygania wątpliwości praktyki orzeczniczej sądów administracyjnych. Po drugie zagadnienia dotyczące wysokości odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości w związku z jej zbyciem, o którym mowa w art. 36 ust. 3 i art. 37 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczące ustalania różnicy między wartością nieruchomości określoną przy uwzględnieniu przeznaczenia terenu obowiązującego po uchwaleniu lub zmianie planu miejscowego a jej wartością, określoną przy uwzględnieniu przeznaczenia terenu, obowiązującego przed zmianą tego planu, lub faktycznego sposobu wykorzystywania nieruchomości przed jego uchwaleniem wielokrotnie były przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wyjaśniono, że tereny i nieruchomości objęte planami zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc w dniu określonym w art. 87 ust. 3 ustawy nie zmieniały automatycznie z tą datą swego dotychczasowego przeznaczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2009 r., I CNP 82/08). Przyjęto, że pojęcie korzystania z nieruchomości obejmuje możliwość realizacji określonych projektów lub zamierzeń i nie ogranicza się do sytuacji, w których właściciel podjął już konkretne działania faktyczne lub prawne, zmierzające do ustalenia sposobu korzystania z nieruchomości, a na równi z dotychczasowym faktycznym korzystaniem z nieruchomości traktuje się sposób korzystania potencjalnie dopuszczalny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 332/06, z dnia 8 stycznia 2009 r., I CNP 82/08, z dnia 9 września 2009, V CSK 46/09, z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 619/11, z dnia 13 czerwca 2013 r., IV CSK 680/12, z dnia 11 kwietnia 2014 r., I CSK 365/13, z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK

336/14, z dnia 24 czerwca 2015 r., II CSK 569/14, z dnia 9 września 2015 r., IV CSK 754/14, z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 97/15).

Przyczyna oznaczona jako oczywista zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) ma miejsce wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Skarżąca nie wykazała, aby takie okoliczności zachodziły. Zauważyć ponadto należy, że kwestionowanie sposobu ustalania faktów oraz oceny dowodów nie może być przedmiotem podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia i okoliczności sprawy na zasadzie słuszności odstąpiono od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego poniesionymi przez pozwaną (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

db

l.n